



นิทานสุภาษิตจีน (71) 成语故事 (七十一)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 程门立雪/程門立雪 chéng mén lì xuě เฉิง เหมิน ลี เสว้ โดย程 Chéng เฉิง แปลว่า นามสกุลของคน, แซ่ฉิง 门/門 mén เหมิน แปลว่า ประตู 立 lì ลี แปลว่า ตั้งอยู่ ยืนอยู่ และ 雪 xuě เสว้ แปลว่า หิมะ เมื่อนำมารวมกันเป็นภาษิตแปลว่า นอกประตูบ้านคนแซ่ฉิงมีตึกตึกหิมะตั้งอยู่ ความหมายที่แท้จริงของสุภาษิตคำนี้ไม่ได้หมายถึงยืนตึกตึกหิมะไว้หน้าประตูบ้าน แต่หมายถึงการมีจิตใจอ่อนน้อมขณะเดียวกันก็มีจิตใจที่แน่วแน่ การกระทำการสิ่งใดๆ ให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ส่วนนิทานสุภาษิตของจีนจะว่าอย่างไรเรามาดูนิทานกันครับ

ในสมัย 北宋 Běi Sòng เป่ย์ ซ่ง ราชวงศ์ซ่งเหนือ มีสองพี่น้องตระกูลฉิง 程



(ที่มาภาพ <https://image.baidu.com/search>)

Chéng เป็นสุดยอดนักปราชญ์สายหูกหรือสายขงจื้อที่มีชื่อเสียงมากในยุคนั้น สองพี่น้องเปิดสำนักเผยแพร่วิชายอยู่ที่แถบมณฑล 河南 Hé Nán เหวอ หานาน ชื่อเสียงของทั้งสองคนแพร่กระจายไปทั่วแผ่นดิน จึงมีผู้คนจากทุกสารทิศมาสมัครเป็นลูกศิษย์มากมาย หนึ่งในนั้นมีคนนามว่า 杨时/楊時 Yáng Shí หยาง ฉือ ก็มาสมัครเป็นลูกศิษย์ด้วย หยาง ฉือในวัยเยาว์ก็เป็นคนที่ฉลาดมาก อ่านออกเขียนได้มากกว่าเด็กทั่วไป เมื่อโต

ขึ้นก็สอบได้ตำแหน่งขุนนาง แต่ว่าหยาง ฉือตัดสินใจไม่รับตำแหน่ง เขาเดินทางมาเฝ้าหานานเพื่อเรียนรู้อาจารย์เพิ่มเติมกับอาจารย์ตระกูลฉิงคนพี่ อาจารย์รักลูกศิษย์คนนี้มาก เพราะเรียนรู้อาจารย์

มารยาทดีงาม จนมาวันหนึ่ง อาจารย์และศิษย์ก็ถึงคราต้องจากกัน เพราะอาจารย์จะต้องเดินทาง
ไปทางใต้เพื่อเผยแพร่วิชาต่อไป ส่วนตัวหยาง ฉือก็ต้องเดินทางกลับบ้าน หลังจากทั้งสองแยกจาก
กันได้สัปดาห์ ก็ได้ข่าวว่าอาจารย์ได้จากโลกนี้ไปแล้ว

หยาง ฉือเศร้าโศกเสียใจมาก จึงสร้างป้ายชื่ออาจารย์ไว้บูชา และเผยแพร่คำสอนของอาจารย์
ต่อมาเมื่อเขาอายุสี่สิบปี เขากับเพื่อนสมัยร่วมเรียนคนหนึ่งเดินทางไปลั่วหยางเพื่อไปแสดงความ
เคารพต่อน้องชายอาจารย์ ทั้งสองคนเดินทาง ฝ่าลมหนาวและหิมะจนมาถึงกระท่อมของ
อาจารย์ผู้น้อง แต่ช่วงนั้น อาจารย์กำลังเข้าฌานสมาธิอยู่ ทั้งสองเกรงจะรบกวนการทำสมาธิของ
อาจารย์ จึงยืนรอกอยู่นอกกระท่อมด้วยความนอบน้อม เวลาผ่านไปนานจนหิมะทับถมเต็มร่างของ
พวกเขา แต่พวกเขาก็ยังคงยืนรอกอยู่เช่นนั้น เมื่ออาจารย์เสร็จจากการฝึกฌานสมาธิแล้ว ลืมตา
ขึ้นมาเห็นนอกกระท่อมมีตุ๊กตาหิมะสองตัวตั้งอยู่ไม่ไหวติง ก็รู้ว่ามิชียมาเยี่ยมแล้ว หลังจาก
เรื่องราวนี้แพร่ออกไป ก็ได้รับการยกย่องจากผู้คนว่า ทั้งสองเป็นคนที่มีความอดทน มีมารยาท
รู้จักเล่ห์ ภายหลังต่อมาทั้งสองก็กลายเป็นยอดนักปราชญ์แห่งยุคเช่นกัน มีผู้คนมากมายจาก
ทั่วสารทิศมาขอบตัวเป็นศิษย์

ข้อคิดจากประโยคสุภาภิตนี้

成语比喻：对有学问长者的尊敬；非常尊敬老师。

成語比喻：對有學問長者的尊敬；非常尊敬老師。

Chéngyǔ bǐyù: duì yǒu xuéwèn zhǎngzhě de zūnjìng;
fēicháng zūnjìng lǎoshī.

เฉิงยฺหวี่ ปี้ยวี่: ตูย โหย่ว เส่วเวิน จ้างเจอะ เตอะ จุนจั้ง:เพียฉาง จุนจั้ง เหล่าฉือ.

สุภาภิตเปรียบว่า เคารพนอบน้อมต่อผู้อาวุโสที่มีความรู้ หรือว่า เคารพครูบาอาจารย์

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาภิตนี้ เช่น

我们在学习和工作当中，应该有程门立雪的精神，虚心向他人学习。

我們在學習和工作當中，應該有程門立雪的精神，虛心向他人學習。

Wǒmen zài xuéxí hé gōngzuò dāng zhōng, yīng gāi yǒu
chéng mén lì xuě de jīngshén, xūxīn xiàng tā rén xuéxí.

หวั่วเหมิน ไ้ เส่วลี เทอ กงจ้ว จง, อิงโก โหย่ว เฉิง เหมิน ลี เส่ว เตอะ จิงเฉิน, ชวี่ซึน
เซียง ทา เทริน เส่วลี.

ในการเรียนหรือการทำงานนั้น พวกเราต้องมีจิตใจที่มุ่งมั่น ต้องรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน
และเรียนรู้จากผู้อื่น

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง